

Startersbrochure voor nieuwe landbouwers in de Korte Keten

Inhoud

Inleiding	5
A. Is landbouwer worden wel iets voor mij?	7
B. Basisvoorwaarden om een onderneming te mogen starten	9
C. Administratieve formaliteiten om een onderneming te kunnen starten	10
D. Bijkomende administratieve formaliteiten om een landbouwonderneming te kunnen starten .	12
E. Financiële steun?.....	29

“Ik heb een oud hoeveke gekocht en denk eraan groenten en kleinfruit te gaan kweken, deze te verkopen maar ook workshops aan te bieden.”

“Mijn droom een pluktuin te starten met bio snijbloemen kan ik eindelijk realiseren. Ik heb een stuk grond gevonden van 7 000 m² en wil volgend voorjaar van start gaan.”

“Ik wil enkele melkgeiten gaan houden en de melk verwerken tot super lekkere geitenkaas!”

Inleiding

Deze brochure, uitgewerkt door het Steunpunt Korte Keten i.s.m. Boerenbond is bedoeld voor mensen zonder echte landbouwachtergrond die actief willen zijn in de landbouwsector en via de korte keten hun productie willen vermarkten.

Deze brochure beperkt zich tot de formaliteiten waar je moet aan denken om land- of tuinbouwer te worden. Ze gaat niet in op teeltechnische aspecten (hiervoor kan u terecht bij de verschillende [proefcentra in Vlaanderen](#), [Bioforum](#), [Landwijzer](#),...).

Wil je na het lezen van deze brochure meer info over de Korte Keten verkoop dan kan je onze [Routemap voor Korte Keten verkoop in land- en tuinbouw raadplegen](#). Neem zeker ook een kijkje op de [website van het Steunpunt Korte Keten](#) of [contacteer een van onze adviseurs](#).

A. Is landbouwer worden wel iets voor mij?

Leuk, je droomt ervan om te boeren en gelijk heb je maar bezin ook voor je begint. Landbouwer zijn houdt veel meer in dat het telen van groenten of fruit of het houden van dieren.

Denk zeker na over volgende zaken:

1. Heb ik tijd?

Een landbouwbedrijf runnen vergt tijd, veel tijd zeker als je wil inzetten op de Korte Keten. Je producten zelf vermarkten houdt in dat je hier heel wat energie zal insteken. Bovendien dien je als boer vandaag te voldoen aan heel wat administratieve verplichtingen.

2. Heb ik marketingtalent?

Verkopen via de Korte Keten gaat ondanks de populariteit nog steeds niet vanzelf. De meeste consumenten en afnemers moet je overtuigen om een meerprijs te betalen, en dan beschik je best over een goed marketingtalent. Het is aan jou om je afnemers te overtuigen van de meerwaarde van je producten. Je zal dus je doelgroepen moeten bepalen en voor elk van hen een marketingplan uitwerken.

3. Ben ik administratief sterk?

Een landbouwbedrijf runnen is hard werken maar het is een must om je administratie goed op te volgen en de deadlines te respecteren. Je doet er goed aan bij te houden welke kosten je maakt en of je voldoende inkomsten hebt voor de arbeid die je levert. Een correcte kostprijsberekening is essentieel om de rendabiliteit van je bedrijf periodiek onder de loep te nemen.

4. Heb ik ruimte om te investeren?

Een landbouwbedrijf opstarten vraagt investeringen. Naast de aankoop van grond, of het betalen van een pachtprijs zal je ook moeten investeren in machines of externe arbeid. Voor sommige investeringen kan je zgn. VLIF steun genieten als je onder de voorwaarden valt (zie verder). Maak een financieel plan op waarin je alle mogelijke kosten en inkomsten in kaart brengt. Identificeer welke afzetkanalen je wil aanspreken en contacteer leveranciers. Doe een marktonderzoek.

5. Ben ik uit het juiste hout gesneden?

Als ondernemer in de land- en tuinbouw moet je best over een aantal troeven beschikken: een goede gezondheid, stressbestendig, organisatorisch sterk, sociaal, kennis van mechanica en marketing, teelttechnische kennis, ervaring,

6. Heb ik een locatie en/of grond ter beschikking?

Toegang tot grond is een heikel punt binnen de Vlaamse land- en tuinbouw. Je kan grond kopen of pachten. De prijzen van landbouwgronden in Vlaanderen zijn de laatste jaren sterk toegenomen. Denk je na over de aankoop van een perceel dan is het belangrijk om te weten hoe het perceel is ingekleurd in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Ligt het in landbouwgebied, woongebied, natuurgebied,...? Kan je op deze grond gebouwen oprichten? Welke mogelijkheden heb ik m.bt. hoeveverkoop, hoevertoerisme, landbouweducatie,...? Deze info kan je opvragen bij je gemeente. Weet dat heel wat zaken vergunningsplichtig zijn en dat sinds een aantal jaren de bouw- en milieuvergunning gekoppeld zijn in de zgn. omgevingsvergunning. Wil je bestaande gebouwen in landbouwgebied gebruiken om er vb. een winkel in onder te brengen dan zal je vaak ook een functiewijziging moeten aanvragen.

Wil je een landbouwbedrijf starten buiten het strikte landbouwgebied dan zit je met een zonevreemde exploitatie. Hetzelfde geldt als je een landbouwbedrijfje in landbouwgebied wil oprichten waarvan de overheid van mening is dat het niet gaat om een levensvatbaar bedrijf.

Het Steunpunt Korte Keten is er om starters in de Korte Keten landbouw te adviseren en te begeleiden. Aarzel dan ook niet om contact met ons op te nemen via ferm.steunpuntkorteketen@samenferm.be en neem ook zeker een kijkje op onze [website Steunpunt Korte Keten](#).

B. Basisvoorwaarden om een onderneming te mogen starten

Een landbouwbedrijf is een onderneming. Om in Vlaanderen een onderneming te kunnen starten moet je aan een aantal voorwaarden voldoen:

1. Handelingsbekwaamheid

Om te kunnen starten met een onderneming- landbouwbedrijf moet je meerderjarig zijn en moet je je burgerrechten bezitten.

2. Nationaliteit

Je moet Belg zijn óf onderdaan van een land van de Europese Unie, Noorwegen, IJsland of Liechtenstein, óf moet je kunnen genieten van één van de uitzonderingen die de wet voorziet. Indien dit niet het geval is, dan moet je in het bezit zijn van een geldige beroepskaart. Om die te verkrijgen, moet je o.a. het economisch nut van je activiteit aantonen.

3. Kennis bedrijfsbeheer

In principe moet voor de opstart van een landbouwbedrijf geen bewijs van kennis bedrijfsbeheer voorgelegd te worden. Echter een landbouwbedrijf is een complexe onderneming. Zonder achtergrond of landbouwopleiding starten in de landbouw is in de huidige economische context ondenkbaar. Door een startersopleiding te volgen bij een erkend algemeen centrum, verwerf je een basiskennis van de meest essentiële wetgeving en bedrijfsbeheerprincipes.

Het volgen van een startersopleiding kan afgesloten worden met deelname aan een installatieproef. Na een geslaagde schriftelijke en mondeling proef, krijg je het installatieattest uitgereikt.

De erkende ondernemingsloketten aanvaarden het installatieattest als bewijs van basiskennis van bedrijfsbeheer voor de toekenning van een ondernemingsnummer aan een handels- of ambachtsonderneming. Dit kan belangrijk zijn als je naast je landbouwactiviteiten ook handelsactiviteiten zal uitvoeren. Tevens opent het installatieattest rechten tot toegang voor VLIF-steun.

In Vlaanderen bieden 3 instanties deze landbouwopleiding aan:

- [Groene Kring](#)
- [NAC](#)
- [PCLT](#)

C. Administratieve formaliteiten om een onderneming te kunnen starten

Naast de voorwaarden om te mogen starten moet je een aantal administratieve formaliteiten in orde brengen. Deze formaliteiten gelden voor starters in hoofd- én bijberoep.

1. Openen van een zichtrekening

Als zelfstandige moet je een zichtrekening hebben bij een in België gevestigde bank.

2. Inschrijving in de KBO

Je bent verplicht je onderneming in te schrijven in de KBO (Kruispuntbank van Ondernemingen) en dit via een erkend ondernemingsloket. Je ontvangt dan je uniek ondernemingsnummer en per vestiging een vestigingseenheidsnummer. En dergelijke inschrijving kost 89.5 EUR (2021). Het toegekende ondernemingsnummer dien je te vermelden bij je contacten met de verschillende overheden.

3. Activeren BTW-hoedanigheid

Na aanvraag van je ondernemingsnummer moet je in de meeste gevallen eveneens een BTW-hoedanigheid aanvragen. Ook dit kan het ondernemingsloket voor jou in orde brengen. Op dat moment moet je het BTW-stelsel aangeven waarvoor je opteert: de gewone regeling, maandelijkse aangiftes, het vrijstellingsregime, het forfaitair stelsel, ...

Je hebt de keuze tussen het forfaitaire systeem of het algemene systeem op basis van een volledige boekhouding. Deze keuze geldt zowel voor de inkomstenbelasting als de BTW-regeling. Praat erover met een boekhouder die iets van landbouw kent. De landbouwsector kent een specifiek forfaitair systeem.

De activatie van je btw-nummer kost je 55 euro (2021).

Blijft je jaaromzet als ondernemer onder de 25.000 euro? Dan kan je vrijstelling van je btw-plicht aanvragen. Je hoeft dan geen btw-aangifte in te dienen en je klanten geen btw aan te rekenen.

De btw-vrijstellingsregeling levert je als kleine ondernemer vooral tijdswinst op, omdat je vrijgesteld bent van heel wat fiscale en administratieve btw-verplichtingen. Je onderneming hoeft geen:

- btw aan haar klanten te rekenen;
- btw door te storten aan de overheid;
- periodieke btw-aangiften in te dienen.

Nadeel is echter dat je als belastingplichtige in geen enkel geval de btw in aftrek kan brengen die je aan je leveranciers hebt betaald. Daarnaast is het belangrijk je omzet in de gaten te blijven houden

4. Aansluiten bij een sociaal verzekeringsfonds

Als zelfstandige, in hoofd- of bijberoep (of meewerkende echtgenoot), moet je ook aansluiten bij een sociaal verzekeringsfonds. Ook dit kan gebeuren via het ondernemingsloket.

5. Aansluiten bij een ziekenfonds

Om in orde te zijn met je ziekteverzekering, is ook een aansluiting bij een ziekenfonds nodig. Wellicht ben je reeds aangesloten en dan hoeft je enkel tijdig de wijziging van je statuut door te geven.

6. Extra formaliteiten voor vennootschappen

Wanneer je start met een vennootschap, gelden een aantal extra verplichtingen.

De wetgeving rond vennootschappen werd recent hervormd. Van de vroegere verschillende vennootschapsvormen blijven nog maar enkele over: drie met beperkte aansprakelijkheid (NV, BV en CV) en drie met onbeperkte aansprakelijkheid (maatschap en haar varianten VOF en CommV),

Een vennootschap wordt meestal opgericht via een notariële akte. Er moeten dus statuten opgemaakt worden die je neerlegt bij de notaris. Die zorgt voor publicatie van de statuten in het Belgisch Staatsblad.

Enkel voor een V.O.F., een gewone commanditaire vennootschap en een maatschap volstaat een onderhandse akte. Er is dan ook geen financieel plan en bankattest vereist. Je moet in dat geval wel zelf zorgen voor de publicatie van de statuten.

Een BV is 'kapitaallos', dit betekent dat je niet langer verplicht bent om het minimumkapitaal van 18.550 euro op tafel te leggen. In de plaats komt een "toereikend aanvangsvermogen". Met andere woorden: de vennootschap moet bij de start genoeg eigen vermogen hebben om haar activiteiten uit te voeren. De notaris kan de oprichtingsakte pas opstellen nadat hij een bankattest heeft ontvangen. Dat bankattest geeft aan dat het vereiste oprichtingskapitaal gestort werd.

Voortaan is een **sociale, coöperatieve insteek** een absolute must voor elke coöperatieve vennootschap (CV). Het is een vennootschap waarvan de leden aan gemeenschappelijke doelstellingen werken en gemeenschappelijke waarden delen. Er zijn steeds 3 oprichters nodig voor een CV. Kan je geen geld of goederen inbrengen in je vennootschap dan kan de oprichter van een CV – onder controle van een revisor – ook arbeid en knowhow inbrengen in ruil voor aandelen.

De wet verplicht de vennootschappen bepaalde akten of documenten openbaar te maken bv. de oprichtingsakte, verandering van zetel, benoeming bestuurders en zaakvoerders,...

D. Bijkomende administratieve formaliteiten om een landbouwonderneming te kunnen starten

1. Registratie als landbouwer bij het Departement landbouw en visserij (DLV)

Iemand die in Vlaanderen een land- of tuinbouwactiviteit wil uitoefenen moet zich veelal¹ registreren als landbouwer bij het Departement Landbouw en Visserij. Bij deze registratie krijg je een zgn. klantnummer. Dit klantnummer is nodig om steun te kunnen aanvragen of zich in orde te stellen met verplichtingen en handelingen in het kader van de mestwetgeving. [Aanvraag klantnummer bij DLV](#)

2. Registratie van je exploitatie bij landbouw en visserij

Ben je een nieuwe landbouwer en betreft het een nieuwe exploitatie, dan moet je ook je exploitatie laten identificeren. In het geval van een nieuw bedrijf dien je dus zowel het formulier '[Identificatie van een landbouwer](#)' als het formulier '[Identificatie van een exploitatie](#)' invullen.

Indien je een perceel gebruikt dat door een andere landbouwer gebruikt werd, vul je samen met de overlater het formulier '[Overname van een exploitatie](#)' in.

Je hebt nu een klantnummer en een exploitatienummer bij DLV

3. Indienen van je verzamelaanvraag

Jaarlijks moet iedere landbouwer de verzamelaanvraag indienen. De verzamelaanvraag is een registratie van alle percelen die je in gebruik hebt. Als landbouwer moet je de verzamelaanvraag indienen om:

- percelen en vergroeningselementen aan te geven in het kader van de aanvraag van de basisbetaling en de vergroeningspremie;
- de premie 'Jonge landbouwer' aan te vragen;
- overdrachten van perceelsgebruik te melden;
- alle landbouwpercelen die in Vlaanderen of het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in gebruik zijn aan te geven: de landbouwer moet alle landbouwareaal aangeven in zijn verzamelaanvraag. Zowel het subsidiabele (komt in aanmerking om betalingsrechten mee te activeren) als het niet-subsidiabele areaal;

¹ Je moet je laten identificeren als landbouwer wanneer je aangifteplichtig bent bij de VLM in het kader van het Mestdecreet. Dit is zo wanneer je:

- minstens 2 ha landbouwgrond in gebruik hebt of
- minstens 50 are groeimedium in gebruik hebt of
- minstens 50 are permanent overkapte landbouwgrond in gebruik hebt of
- op jaarbasis minstens 300 kg P2O5 uit dierlijke meststoffen produceert of
- meer dan 300 kg P2O5 uit dierlijke mest opgeslagen hebt

Opgelet: wanneer je niet-aangifteplichtig bent bij de VLM, maar wel mest laat aan- of afvoeren dien je je ook te registreren als landbouwer.

Wees je er ook van bewust dat wanneer je ervoor kiest om je niet als landbouwer te registreren (omdat je vb. onder de 2ha in gebruik hebt) je ook geen toegang zal hebben tot bepaalde meststoffen

- aan de aangifteplicht bij de Mestbank te voldoen;
- de uitbetaling voor agromilieuverbintenissen en- beheerovereenkomsten (in het kader van het Vlaams Programma voor Plattelandsontwikkeling (PDPO III) aan te vragen;
- de percelen waarop beheerovereenkomsten met de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) zijn gesloten aan te geven;
- nieuwe verbintenissen en uitbetaling voor de hectaresteen voor de biologische productiemethode aan te gaan;
- percelen voor biocertificering aan te geven;
- gedeeltelijke terugbetaling van de controlekosten voor de biologische productiemethode aan te vragen;
- uitbetaling van de inkomenscompensatie en de onderhoudssubsidie voor bebossing van landbouwgronden aan te vragen;
- de aanplantsubsidie voor boslandbouwsystemen (Agroforestry) van de goedgekeurde inschrijvingen aan te vragen;

Deze aanvraag kan [digitaal via het e-loket](#) ingevuld worden. Bij het digitaal invullen kun je zelf online je percelen intekenen of aanpassen, bovendien worden foutieve ingaven of onvolledigheden onmiddellijk gemeld, zodat je deze kan aanpassen vóór het indienen. [Meer info over verzamelaanvraag](#)

4. Mestbankaangifte

Elke mestbank aangifteplichtige (VLM) moet zijn mestbankaangifte digitaal indienen vóór 16 maart. Of je al dan niet aangifteplichtig bent is vastgelegd in het Mestdecreet. Je bent vrijgesteld van een mestbankaangifte wanneer je in Vlaanderen een land- of tuinbouwbedrijf uitbaat:

- met een jaarlijkse mestproductie kleiner dan 300 kg P2O5;
- met een kleinere oppervlakte dan 2 ha;
- met een groeimedium kleiner dan 50 are;
- minder dan 50 are permanent overkapte landbouwgrond;
- minder dan 300 kg fosfaat uit dierlijke mest in opslag.

[Mestbankaangifte indienen](#)

Wanneer je landbouwbedrijf meer dan 300 kg P2O5 dierlijk mestproductie heeft, moet je beschikken over nutriëntenemissierechten (NER). De nutriëntenemissierechten worden toegekend aan een landbouwer. Je krijgt als landbouwer de verantwoordelijkheid om de nutriënten van je bedrijf correct te beheren: je moet ervoor zorgen dat je voor een bepaald jaar niet méér dierlijke mest produceert dan toegelaten volgens je nutriëntenemissierechten.

De nutriëntenemissierechten worden uitgedrukt in NER-D (D staat voor dieren) en worden berekend door de dieren van de nutriëntenhalte te vermenigvuldigen met een waarde uit de tabel die bij het nieuwe mestdecreet werden gevoegd. Er zijn vier soorten NER-D: NER-DR (runderen), NER-DV (varkens), NER-DP (pluimvee) en NER-DA (andere).

[Nieuwigheden mestbankaangifte](#)

5. Omgevingsvergunning

Om de mate van hinder voor het milieu aan te geven, zijn alle mogelijke activiteiten ingedeeld in verschillende klassen, gaande van klasse 1 (meest milieubelastend) tot klasse 3 (weinig hinder). Het gaat dan niet alleen om activiteiten, maar ook om de opslag van producten, het fokken van dieren, het bewerken of verwerken van bepaalde stoffen... Om uit te zoeken welke procedure je moet volgen, kun je de rubriekenlijst in bijlage 1 van Vlarem II raadplegen.

[Rubriekenlijst](#)

Op de meeste tuinbouwbedrijven vinden vaak enkel activiteiten plaats die ingedeeld zijn in klasse 3. Bijvoorbeeld het stallen van landbouwvoertuigen in een loods, een mazouttank om deze voertuigen te bevoorraden met een verdeelslang, een vat motorolie of de koelinstallatie van een koelcel worden doorgaans ingedeeld in klasse 3. Voor al deze activiteiten volstaat het om een "melding van een ingedeelde inrichting of activiteit" in te dienen.

Sinds 1 januari 2018 gebruik je hiervoor het [digitale omgevingsloket](#).

Wil je gebruik maken van grondwater voor beregening of als drinkwater voor dieren, dan is het best mogelijk dat je, afhankelijk van de regio, de diepte van de boorput en de hoeveelheid die je wil oppompen, een klasse 2 vergunning moet aanvragen.

Houd er wel rekening mee dat voor beregening het gebruik van grondwater meer en meer ontraden wordt, en dat een vergunning hiervoor verkrijgen steeds moeilijker wordt.

Ook als je dieren wil fokken, is de kans groot dat er een klasse 2 vergunning nodig is. Deze vergunning wordt eveneens aangevraagd op het omgevingsloket via 'Aanvraag van een omgevingsvergunning.'

De tabel hieronder geeft je een idee van de aantallen en de bijhorende vergunningsklasse voor enkele courante landbouwhuisdieren.

VLAREM	Gebied gewestplan	Aantal dieren	Welke vergunning?
9.3.1.a)	Woongebied	Gevogelte: >50	Klasse 2
9.3.1.b)	Woongebied met landelijk karakter	Gevogelte: >500	Klasse 2
9.3.1.c)	Agrarisch gebied	Gevogelte: >1000	Klasse 2
9.3.2.a)	Woongebied	Struisvogels: >5	Klasse 2
9.3.2.b)	Woongebied met landelijk karakter	Struisvogels: >10	Klasse 2
9.3.2.c)	Agrarisch gebied	Struisvogels: >20	Klasse 2
9.4.3.a)	Woongebied	Paarden/Runderen: >5	Klasse 2
9.4.3.b)	Woongebied met landelijk karakter	Paarden/Runderen: >10	Klasse 2
9.4.3.c)	Agrarisch gebied	Paarden/Runderen: >20	Klasse 2
9.6.a)	Woongebied	Schapen/Geiten/Herten: >10	Klasse 2
9.6.b)	Woongebied met landelijk karakter	Schapen/Geiten/Herten: >25	Klasse 2
9.6.c)	Agrarisch gebied	Schapen/Geiten/Herten: >150	Klasse 2
9.7.a)	Woongebied	Konijnen/katten: >50	Klasse 2
9.7.b)	Woongebied met landelijk karakter	Konijnen/katten: >150	Klasse 2
9.7.c)	Agrarisch gebied	Konijnen/katten: >300	Klasse 2
9.8.a)	Alle gebieden	Pelsdieren: >20	Klasse 3
9.8.b)	Alle gebieden	Pelsdieren: >300	Klasse 2
9.8.c)	Alle gebieden	Pelsdieren: >5000	Klasse 1
9.9.1°	Alle gebieden	Honden: 5-10	Klasse 3
9.9.2°	Alle gebieden	Honden: >10	Klasse 2

Zowel een melding als een gewone vergunningsprocedure wordt in de meeste gevallen op gemeentelijk niveau behandeld. Als er ook een activiteit plaatsvindt die ingedeeld is in klasse 1, is de bestendige deputatie van de provincie bevoegd.

Bij een Korte Keten bedrijf met dierlijke productie zal in de vergunning misschien ook een hoeveslagerij opgenomen moeten worden, of een opslagruimte voor producten van dierlijke oorsprong, of misschien een koelinstallatie. Een vergunning voor verbouwwerken, bijvoorbeeld in functie van een hoeveslagerij, kan sinds 1 januari 2018 overal aangevraagd worden in dezelfde procedure als de milieuvergunning, namelijk tegelijk in één aanvraag voor een omgevingsvergunning.

Niet alleen voor verbouwwerken, maar ook voor nieuwbouw werken dien je een omgevingsvergunning aan te vragen. In veel gevallen zal je hiervoor een beroep moeten doen op een architect. Op de website van Departement Omgeving vind je terug welke werken de medewerking van een architect vereisen.

[Medewerking architect?](#)

Het is zeker nuttig om al voor de werkelijke opstartfase je plannen te bespreken en advies te vragen aan de dienst omgeving (of leefmilieu en ruimtelijke ordening) van de gemeente waar je bedrijf gelegen is.

Tenslotte kun je ook een beroep doen op de deskundigheid van een studiebureau dat zowel een adviserende rol kan opnemen (met welke milieuvoorwaarden moet je rekening houden?), als instaan voor de hele vergunningsprocedure (samenstellen en begeleiden van de aanvraag).

Gedetailleerde informatie over de [omgevingsvergunning](#) kan je online raadplegen op.

6. Waterheffingen

Je moet als landbouwer, onderneming, instelling, vereniging,... die onder de heffingsplicht valt, jaarlijks vóór 15 maart een aangifte voor de heffing op de waterverontreiniging en/of de winning van grondwater [digitaal indienen](#).

Heffing op de waterverontreiniging

Bij de berekening van de heffing op de waterverontreiniging wordt een onderscheid gemaakt tussen grootverbruikers en kleinverbruikers:

- Grootverbruikers verbruiken minstens 500 m³ leidingwater per jaar en/of beschikken over een eigen waterwinning met een pompcapaciteit van minstens 5 m³ per uur. Ze moeten jaarlijks vóór 15 maart hun aangifte indienen bij de VMM. Ondernemingen, verenigingen en instellingen zijn grootverbruikers. Landbouwers horen doorgaans ook thuis in de categorie grootverbruikers, maar kunnen ook kleinverbruikers zijn.
- Kleinverbruikers gebruiken minder dan 500 m³ leidingwater per jaar en/of hebben een eigen waterwinning met een pompcapaciteit kleiner dan 5 m³ per uur. Ze moeten geen aangifte indienen bij VMM. Ze moeten enkel eenmalig de ingebruikname van een eigen waterwinning meedelen (www.heffingen.be/formulieren). Kleinverbruikers hebben wel het recht om de toepassing van de grootverbruikersregeling te eisen. Dan moeten ze jaarlijks een aangifte indienen vóór 15 maart.

De aangifte gaat over het voorgaande jaar en omvat onder andere de identificatiegegevens van de heffingsplichtige, de verschillende waterverbruiken, de activiteit en eventueel de productiegegevens en meet- en bemonsteringsgegevens van het geloosde afvalwater.

Heffing op de winning van grondwater

Als landbouwer, onderneming, instelling, vereniging,... die onder de heffingsplicht valt, moet je jaarlijks vóór 15 maart een aangifte indienen bij de VMM.

De aangifte heeft betrekking op het voorgaande jaar en omvat onder andere de identificatiegegevens van de heffingsplichtige, de activiteit, de verschillende waterputten en de opgepompte hoeveelheden grondwater.

Voor het invullen van de grondwatergegevens in je aangifte kan je gebruik maken van de handleiding en van het bestand 'identificatiegegevens grondwaterputten'.

7. Diergezondheidszorg Vlaanderen

Landbouwbedrijven met dieren dienen geregistreerd te worden bij DGZ (Diergezondheidszorg Vlaanderen). DGZ ondersteunt de veehouders bij de wettelijk verplichte identificatie & registratie van hun bedrijf en hun dieren. Zo wordt het mogelijk om een dier en zijn producten te volgen doorheen alle stadia, van bij de productie en de verwerking, tot de distributie. Dit hele proces vormt een onmisbare schakel bij het bewaken van de voedselveiligheid.

Wanneer je je registreert als veehouder, dan ontvang je een inrichtings-/beslagnummer. Een beslagnummer wordt toegekend per diersoort. Indien je meer dan één diersoort houdt op een inrichting, dan beschik je over meerdere beslagnummers, namelijk één beslagnummer per diersoort.

De drempel tot verplichte registratie is afhankelijk van de diersoort.

Pluimvee

Afhankelijk van het aantal dieren, de soort en hun uiteindelijke bestemming ben je al dan niet verplicht om uw beslag te laten registreren.

Volgende 10 pluimveesoorten kunnen geregistreerd worden: kippen, kalkoenen, parelhoenders, eenden, ganzen, kwartels, duiven, fazanten, patrijzen en loopvogels.

Voor pluimvee wordt er een opsplitsing gemaakt tussen pluimvee bestemd voor de voedselketen en hobbypluimvee, dat nooit in de voedselketen komt. Van zodra je één dier in de voedselketen brengt, dient je je beslag in elk geval te laten registreren in Sanitel.

Meer specifiek zijn volgende regels van toepassing:

- Pluimveebedrijven: alle bedrijven die pluimvee houden en/of pluimveeproducten afleveren ten behoeve van de voedselketen moeten zich registreren. Dit betreft volgende situaties:
 - Je houdt pluimvee voor de vleesproductie van zodra je 1 stuk pluimvee in de voedselketen brengt.
 - Je houdt selectie- of vermeerderingspluimvee (broedei-productie).
 - Je houdt opfokpluimvee.
 - Je houdt pluimvee voor de productie van consumptie-eieren.
- Reeds vanaf één stuk pluimvee moet je geregistreerd zijn bij Dierengezondheidszorg (DGZ) in de databank SANITEL en bij het FAVV [geregistreerd](#) in de databank BOOD, vanaf 199 stuks pluimvee volstaat de registratie niet, dan moet je over een [toelating 10.2](#) beschikken.
- Met een toelating 10.2 mag de houder een **zogenaamd ‘klassiek’ pluimveebedrijf hebben** of een **pluimveebedrijf met ‘geringe capaciteit’**. Pluimveebedrijven die geregistreerd zijn als ‘geringe capaciteit’, dat wil zeggen met minder dan 5.000 stuks pluimvee, kunnen genieten van enkele versoepelingen op deze toelatingsvoorwaarden.
- Houders van hobbypluimvee: houders van hobbypluimvee, dat wil zeggen pluimvee dat niet in de voedselketen komt, hoeven zich niet te laten registreren, behalve in volgende situaties:
 - Je houdt meer dan 199 stuks pluimvee
 - Je wenst (nu en dan) hobbypluimvee te verkopen op markten - ongeacht het aantal dieren dat je houdt.
- Pluimveehandelaars: alle pluimveehandelaars, natuurlijk of rechtspersoon, die pluimvee en/of hobbypluimvee verhandelen door gebruik te maken van een inrichting, laten zich registreren.
- **Alle bedrijven** moeten voldoen aan deze twee verplichtingen:
 - Vaccinatie van het legpluimvee tegen Salmonella Enteritidis.
 - Bewaking van het pluimvee door het nemen van monsters.
- Broeierijen: houders van broeierijen laten zich registreren in volgende situaties:

- Je hebt een broedcapaciteit van minstens 50 eieren voor loopvogels.
- Je hebt een broedcapaciteit van minstens 200 eieren voor ander pluimvee.

De registratie gebeurt via het [registratieformulier](#) dat je ingevuld terugbezorgt aan DGZ via post of e-mail.

🐐 Schapen, geiten en herten

Iedere houder van één of meerdere schapen, geiten of herten, ook elke particuliere (hobby-)houder dient zich te laten registreren. Registreren kan via het [Registratieformulier](#) dat u invult en aan DGZ bezorgt via post of e-mail. DGZ registreert de gegevens in Sanitel. Je krijgt dan een beslagnummer toegekend en wordt hierover per brief geïnformeerd.

Beslagnummers zijn opgebouwd als volgt:

- 🐐 Schapen: BE inrichtingsnummer – 0501
- 🐐 Geiten: BE inrichtingsnummer – 0601
- 🐐 Hertachtigen: BE inrichtingsnummer – 0701

🐷 Varkens

Elke houder van één of meerdere varkens dient zich te laten registreren (met behulp van het [registratieformulier](#)) en dient te voldoen aan de voorwaarden die door het FAVV bepaald worden. Er dient ook een contract met een bedrijfsdierenarts en een plaatsvervanger te worden afgesloten. Neem hiervoor contact met een dierenarts naar keuze die de nodige documenten zal opmaken en overmaken aan het FAVV.

Gezien de hoge dichtheid van onze varkensstapel en het gezondheidsrisico daaraan verbonden is het belangrijk dat iedere varkenshouder, ook de liefhebber met één of twee varkens deze reglementering respecteert.

De aanvraag tot activatie van een beslag wordt door DGZ overgemaakt aan de lokale controle-eenheid (LCE) van het FAVV. Aanvragen voor varkensbeslagen vallen onder de reglementering van de toelatingen. Dit betekent dat het FAVV na ontvangst van de aanvraag 30 dagen de tijd heeft om advies uit te brengen over de aanvraag en een toelating voor het houden van varkens al of niet af te leveren. Het FAVV kan de situatie ter plaatse komen controleren. Indien voldaan is aan de sanitaire uitrustingsvoorwaarden voor het houden van varkens, levert het FAVV een toelating af. Wanneer het bedrijf niet voldoet, heeft de varkenshouder 30 dagen de tijd om de nodige aanpassingen te doen en een nieuwe aanvraag in te dienen. Als er ingrijpende veranderingen worden aangebracht aan de sanitaire uitrusting, is de varkenshouder verplicht dit te melden en wordt al of niet een toelating afgeleverd.

De sanitaire uitrustingsvoorwaarden die moeten helpen om verspreiding van besmettelijke ziekten te voorkomen, zijn de volgende:

- Beschikken over een verharde, reinigbare laad- en losplaats voor varkens, door de LCE goedgekeurd wat de ligging en inrichting ervan betreft;
- Beschikken over een afzonderlijke plaats voor het bewaren van krennen, door de LCE goedgekeurd wat de ligging en inrichting ervan betreft;

- Beschikken over een omkleedlokaal, afgesloten van de stalruimte en van de woongedeelten en voorzien van een wasbak met stromend water en een bak voor het reinigen en ontsmetten van laarzen;
- Aan de in- en uitgang van dit lokaal moet zich een voetbad gevuld met een ontsmettingsmiddel bevinden;
- Beschikken over een voorraad van een door het FAVV toegelaten ontsmettingsmiddel;
- Beschikken over materiaal om voertuigen en krengebewaarplaats te reinigen en ontsmetten.

Uitzondering: Bedrijven met ten hoogste 3 varkensplaatsen voor de vetmesting, waar de varkens aangevoerd worden met eigen vervoermiddelen en waar geen varkens of producten worden verkocht of afgevoerd, moeten enkel beschikken over:

- ontsmettingsmiddel;
- materiaal om voertuigen te reinigen en ontsmetten;
- een dekzeil.

Opmerking: er mag geen keukenafval gevoederd worden aan de varkens!

Runderen

Iedere houder van één of meerdere runderen (ook elke hobbyhouder) dient zich te laten registreren. Dit kan door [het registratieformulier](#) in te vullen en dit te bezorgen aan DGZ via post of e-mail. DGZ registreert de gegevens in Sanitel.

Startende veehouders dienen, in het kader van de epidemiologische bewaking, verplicht een contract af te sluiten met een bedrijfsdierenarts en een plaatsvervanger ([modelovereenkomst](#)). Het contract mag meegestuurd worden met het registratieformulier of wordt rechtstreeks overgemaakt aan het FAVV.

Vervolgens krijg je een beslagnummer toegekend. Indien je dit wenst, dan kun je een beroep doen op een medewerker van DGZ die je op het bedrijf toelichting komt geven over je administratieve verplichtingen. Dit bezoek is kosteloos.

Konijnen

Het is belangrijk dat alles wat in de voedselketen terecht komt, kan worden opgevolgd. Daarom registreert iedere houder van konijnen voor de vleesproductie zich van zodra hij een konijn in de voedselketen brengt. Dit geldt voor alle professionele konijnenhouders, voor al wie levert aan andere operatoren in de voedselketen, en voor iedereen die thuis konijnen slacht die niet gebruikt worden voor persoonlijke huishoudelijke consumptie.

De registratie gebeurt via het [registratieformulier](#) dat je ingevuld terugbezorgt aan DGZ via post of e-mail.

Konijnenbedrijven zijn niet verplicht om een contract met een bedrijfsdierenarts te hebben. Ook een contract met een bedrijfsbegeleidende dierenarts en plaatsvervangend bedrijfsdierenarts zijn optioneel. Het is evenmin verplicht om konijnen individueel te identificeren, de veehouder kan wel zelf kiezen of hij een eigen identificatiesysteem wil gebruiken.

[Meer info](#)

8. Registratie bij het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV)

Start je een activiteit in de land- of tuinbouw dan word je door het FAVV (Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen) aanzien als een 'operator in de voedingsindustrie' en dien je dus te voldoen aan de wetgeving voedselveiligheid.

In bijna alle gevallen zal je je dus kenbaar moeten maken bij het FAVV en dit door een 'Aanvraagformulier voor een registratie, een toelating en/of een erkenning' in te vullen. Dit formulier kan je online downloaden op de site van het [FAVV](#). Alle operatoren die in België actief zijn in de voedselketen moeten gekend zijn bij het Voedselagentschap, en dus geregistreerd worden.

Kweken en verkopen van groenten

Wens je groenten te kweken voor verkoop in de Korte Keten dan dien je deze activiteit te registreren bij het FAVV. Eetbare kruiden en eetbare bloemen vallen ook onder deze registratieplicht, de productie van kiemgroenten echter niet.

Opgelet: heb je minder dan 10 are groenten beschikbaar dan is de registratie van de activiteit is niet noodzakelijk), tenzij

- je ook hoogstamfruit of aardappelen telen met een oppervlakte van meer dan 50 are;
- je ook laagstamfruit telen met een oppervlakte van meer dan 25 are;
- je ook ander fruit telen en de totaaloppervlakte van dit fruit en de groenten meer is dan 10 are.

Echter, indien de groenten verkocht worden aan operatoren die de producten gebruiken in het kader van een professionele activiteit (vb. een horecazaak) dan is een registratie steeds verplicht.

Voor de verwerking van dergelijke producten is een aparte toelating nodig.

Kweken en verkopen van fruit

Wens je fruit te kweken voor verkoop in de Korte Keten dan dien je deze activiteit te registreren bij het FAVV.

Opgelet: heb je minder dan 50 are hoogstamfruit of 25 are laagstamfruit of 10 are voor de andere fruitgewassen dan is de registratie van de activiteit is niet noodzakelijk), tenzij

- je ook groenten teelt en de totaaloppervlakte andere fruitgewassen en groenten meer is dan 10 are;
- je ook aardappelen teelt en de totaaloppervlakte hoogstamfruit en aardappelen meer is dan 50 are.

Echter, indien het fruit verkocht wordt aan operatoren die de producten gebruiken in het kader van een professionele activiteit (vb. een horeca zaak) dan is een registratie steeds verplicht.

Voor de verwerking van dergelijke producten is een aparte toelating nodig.

🍷 Kweken en verkopen van akkerbouwgewassen

Wens je akkerbouwgewassen te kweken voor menselijke consumptie en verkoop in de Korte Keten dan dien je deze activiteit te registreren bij het FAVV. Voorbeelden hiervan zijn: granen (tarwe, maïs, gerst, rogge, haver, spelt,...), olie- en eiwithoudende gewassen (koolzaad, lupine, erwten, bonen,...), wortel- en knolgewassen (aardappelen, cichorei,...), specifieke gewassen (hop, quinoa,...).

Opgelet: heb je minder dan 50 are aardappelen ter beschikking of 10 are voor andere akkerbouwgewassen dan is de registratie niet verplicht tenzij je verkoopt aan operatoren die de producten gebruiken in het kader van een professionele activiteit.

Voor de verwerking van dergelijke producten is een aparte toelating nodig.

🍷 Houden van bijen en verkoop van hun producten

Het houden van bijen moet steeds geregistreerd worden bij het FAVV ongeacht het aantal bijenkasten dat men heeft. Voor het verpakken en verkopen is een bijkomende registratie nodig die volstaat zolang de imker zich beperkt tot 24 bijenkasten. Heeft hij meer kasten dan is een toelating nodig.

🍷 Houden van legkippen en verkoop van eieren

Een boerderij met legpluimvee in productie is een landbouwbedrijf dat pluimvee in gevangenschap houdt voor de productie van consumptie-eieren.

De verschillende pluimveesoorten zijn kippen, kalkoenen, eenden, ganzen, parelhoenders, kwartels, fazanten, patrijzen en loopvogels.

- Een registratie is verplicht voor operatoren die < 200 stuks legpluimvee huisvesten voor de productie van consumptie-eieren en deze eieren verkopen op de lokale markt die zich in een straal van 80 km rond het productiebedrijf bevindt. Deze eieren moeten gestempeld worden met een producentencode (zie bijlage II van het KB van 07/01/14). Deze registratie is nodig om deze productencode te verkrijgen.
- Een toelating is verplicht bij het FAVV voor de operatoren die meer dan 200 stuks legpluimvee houden. Elke verantwoordelijke van een bedrijf met 200 of meer legpluimvee dient zich te richten tot DGZ om zijn beslag(en) te registreren en voor het verkrijgen van de toelating bij het FAVV.

Reforme dieren worden rechtstreeks van het bedrijf naar een erkend Belgisch of buitenlands slachthuis vervoerd onder dekking van een sanitair certificaat.

Deze dieren mogen enkel verhandeld worden naar bedrijven met een toelating 10.2. of naar geregistreerde pluimveebedrijven of naar houders van hobbypluimvee.

De pluimveeproducent kan eieren uit de eigen productie rechtstreeks aan de eindverbruiker leveren

- op het productiebedrijf;
- via huis-aan-huisverkoop binnen een straal van 80 km rond de productieplaats;
- via automaten die opgesteld staan op het productiebedrijf of binnen een straal van 80 km rond het productiebedrijf;
- op markten binnen een straal van 80 km rond het productiebedrijf.

Uitgezonderd voor kippeneieren, kan de producent eveneens vanaf het productiebedrijf rechtstreeks leveren aan een plaatselijke detailhandel (gelegen binnen een straal van 80 km rond het productiebedrijf) die de eieren rechtstreeks aan de eindverbruiker levert.

Voor de verwerking van dergelijke producten is een aparte toelating nodig.

Houden van vleeskippen en verkoop van kippevlees

Een boerderij met pluimvee type vlees is een landbouwbedrijf dat pluimvee in gevangenschap kweekt en houdt voor de productie van vlees of voor de uitzet in het wild. De betrokken pluimveesoorten zijn kippen, kalkoenen, eenden, ganzen, parelhoenders, kwartels, fazanten, patrijzen en loopvogels.

Een toelating is verplicht bij het FAVV voor elk bedrijf dat 200 stuks pluimvee en meer of 4 struisvogels en meer of 6 emoes/nandoes/kasuarissen en meer houdt, bestemd voor de voedselketen.

Het slachten op het landbouwbedrijf van minder dan 500 stuks pluimvee per jaar is zonder toelating toegestaan op voorwaarde dat gehele karkassen rechtstreeks aan de eindverbruiker geleverd worden. Vanaf 500 stuks, of indien de karkassen verkocht worden op de markten, is een toelating nodig.

Wil je meer dan 500 dieren op het bedrijf te slachten of wil je zelf de karkassen verwerken dan heb je hiervoor andere toelatingen nodig.

Houden van konijnen en verkopen van konijnenvlees

Het houden van konijnen voor menselijke consumptie moet geregistreerd worden bij het FAVV. Het slachten op het landbouwbedrijf van minder dan 250 stuks per jaar is zonder toelating toegestaan op voorwaarde dat gehele karkassen rechtstreeks aan de eindverbruiker geleverd worden. Vanaf 250 stuks, of indien de karkassen verkocht worden op de markten, is een toelating nodig.

Wil je meer dan 250 dieren op het bedrijf te slachten of wil je zelf de karkassen verwerken dan heb je hiervoor andere toelatingen nodig.

Houden van varkens en verkoop van varkensvlees

Voor het houden van varkens is meestal een toelating vereist. Enkel wanneer je je beperkt tot een maximum van 3 vleesvarkens is een registratie voldoende is. Elke houder van varkens, ongeacht het aantal dient een contract aan te gaan met 2 erkende dierenartsen (of met één erkende dierenartsenpraktijk met meerdere dierenartsen). Eén dierenarts wordt aangeduid als bedrijfsdierenarts, de andere als plaatsvervangende bedrijfsdierenarts.

Houden van runderen en verkoop van rundsvlees

Het houden van runderen (incl buffels en bizons) dient steeds geregistreerd worden bij het FAVV ongeacht het aantal. Je kan je vlees op 2 manieren vermarkten. Je kan er enerzijds voor opteren om samen te werken met een slager die je karkassen uitbeent, versnijdt en verpakt of anderzijds an je

zelf instaan voor al deze handelingen. Afhankelijk van de keuze die je maakt heb je bijkomende andere toelatingen nodig.

Houden van herten en verkoop van hertenvlees

Het houden van herten (uitgezonderd dierparken) dient steeds geregistreerd worden bij het FAVV ongeacht het aantal. Je kan je vlees op 2 manieren vermarkten. Je kan er enerzijds voor opteren om samen te werken met een slager die je karkassen uitbeent, versnijdt en verpakt of anderzijds an je zelf instaan voor al deze handelingen. Afhankelijk van de keuze die je maakt heb je bijkomende andere toelatingen nodig.

Houden en verkoop van slakken

Het kweken van slakken dien je te registreren bij het FAVV. Een toelating is vereist indien de gekweekte slakken op de plaats van productie worden bewerkt/verwerkt en deze ter plaatse 100% B2C verkocht (max < 30% mag binnen een straal van 80km rond het bedrijf ook B2B verkocht worden). Gebeurt de verkoop niet ter plaatste of verkoop je > 30% B2B of verkoop je buiten ene straal van 80 km rond je bedrijf dan dien je een erkenning aan te vragen.

[Meer info](#)

9. Douane en Accijnzen

- Vrijstelling accijnzen op professioneel gebruik van energieproducten

U kunt een vergunning 'energieproducten en elektriciteit' aanvragen voor vrijstelling van betaling van accijnzen op aardgas, zware stookolie, diesel, kolen, elektriciteit e.a. uitsluitend gebruikt voor land- en tuinbouw. De overlater meldt de stopzetting. Als overnemer vraagt u een nieuwe vergunning aan. Meer informatie kunt u krijgen bij de [Gewestelijke directie der douane en accijnzen van de Federale Overheidsdienst Financiën](#).

Accijnzen op drankverpakkingen

Accijnzen zijn indirecte belastingen op het verbruik of gebruik van bepaalde producten vervaardigd in België, of afkomstig uit een lidstaat van de Europese Unie of ingevoerd uit een niet-EU land (een 'derde land'). Wie accijnsproducten importeert of produceert zal zich hiervoor administratief in orde moeten stellen. Fruittelers en kleinschalige brouwers die zelf het eigen fruit persen of hoefwinkeliers die accijnsproducten importeren zijn hier de voornaamste doelgroep. De accijnzen kunnen als verpakkingsheffing belast worden op drankverpakkingen (vb fruitsap).

De verpakkingsheffing is een belasting die men heft op individuele verpakkingen die dranken bevatten, behalve melk en gearomatiseerde dranken op basis van melk:

- op individuele herbruikbare verpakkingen -> 1,41 euro per hectoliter product
- op individuele, andere dan herbruikbare verpakkingen -> 9,86 euro per hectoliter product

[Meer info](#)

🍷 Vergunning ethylalcohol en alcoholhoudende dranken

Een onderneming die handel wil drijven in ethylalcohol en alcoholhoudende dranken (zowel groothandel als kleinhandel), moet hiervoor bij de dienst Douane en Accijnzen een handelaarsvergunning alcohol aanvragen.

10. Dienst inschrijvingen voertuigen (G-nummerplaat)

Een kentekenplaat met witte tekens en buitenrand op een rode achtergrond en beginnende met de letter 'G' werd ontworpen om landbouw- of bosbouwtrekkers beter zichtbaar te maken (rode kentekenplaat). Deze kentekenplaat wordt toegekend aan een landbouw- of bosbouwtrekker die met vrijgestelde gasolie (rode gasolie) mag rijden. Het gaat dus om een 'fiscale kentekenplaat'.

Men verstaat onder landbouw- of bosbouwtrekker, elk motorvoertuig op wielen of rupsbanden, met ten minste twee assen en een door de constructie bepaalde maximumsnelheid van niet minder dan 6 km/u, dat voornamelijk voor tractiedoeleinden is bestemd en in het bijzonder is ontworpen voor het trekken, duwen, dragen of in beweging brengen van bepaalde verwisselbare uitrustingsstukken die voor gebruik in de land- of bosbouw zijn bestemd, of voor het trekken van aanhangwagens voor de land- of bosbouw. Hij kan zijn ingericht om een lading te vervoeren voor landbouw- of bosbouwdoeleinden en/of kan met zitplaatsen voor meerrijders worden

- Vergunning aanvragen
 - De titularis van de inschrijving moet beschikken over een vergunning van de FOD Financiën houdende een totale vrijstelling van accijnzen om met rode gasolie te rijden.
 - Deze vergunning wordt toegekend voor de uitoefening van werkzaamheden i.v.m. landbouw, tuinbouw, visteelt en bosbouw.
 - De aanvrager moet expliciet in het vak X10 van het aanvraagformulier tot inschrijving van een voertuig verklaren dat hij vrijgestelde gasolie wenst te gebruiken en aldus een G-kentekenplaat aanvraagt. Deze verklaring moet ook worden ondertekend.

[Meer info](#)

11. Vergunning uitzonderlijk vervoer

Heel wat (gedragen) landbouwmachines vallen buiten de standaard afmetingen die toegelaten zijn voor voertuigen op de openbare weg. Om met deze machines op de weg te komen dient men in bezit te zijn van een vergunning uitzonderlijk vervoer.

In een eerste stap moet er worden nagekeken of de trekker reeds in het bezit is van een breedtevergunning wanneer de gedragen machine breder is dan 3m. Zo niet moet deze aangevraagd worden via het formulier 78/4. Aanvragen invullen en beheren doe je via de [webapplicatie](#).

Daarnaast moet men voor deze trekker met de breedste machine een vergunning 'uitzonderlijk vervoer' aanvragen.

[Meer info](#)

12. Verzekeringen afsluiten

B.A. uitbating of bedrijfspolis: tijdens de uitoefening van je activiteit als landbouwer loop je verschillende risico's. Een kleine onvoorzichtigheid, vergetelheid of vergissing kan schade toebrengen aan derden. Zelfs wanneer u geen fout treft, bestaat er een mogelijkheid dat er toch schadevergoeding op jouw bedrijf kan worden verhaald. Met een bedrijfspolis dekt je de eigen aansprakelijkheid, deze van ev. personeelsleden en van je bedrijf voor ongevallen en accidentele schade bij derden in. De verzekeringspolis omvat traditioneel de volgende delen:

- BA uitbating verzekert de schade die veroorzaakt wordt aan derden in het kader van de uitoefening van de beroepsactiviteiten.
- BA toevertrouwde goederen dekt de aansprakelijkheid voor schade die veroorzaakt wordt aan goederen die toebehoren aan derden en die zijn toevertrouwd aan uw onderneming.
- BA na levering dekt de aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt aan derden door de producten na hun levering.

De aansprakelijkheidsverzekering dekt je aansprakelijkheid voor schade aan personen of zaken. Ook schade die hieruit voortkomt is gedekt. Het maakt niet uit of de schade door jezelf werd veroorzaakt of door een medewerker.

Daarnaast denk je best ook aan volgende verzekeringen:

- Brandverzekering: beschermt je onderneming tegen risico's zoals brand, storm, waterschade, glasbreuk en natuurrampen.
- Objectieve aansprakelijkheid na brand of ontploffing: deze verzekering kan al naargelang je verbredingstak verplicht zijn (vb. voor horecazaken, winkels > 1000m² en polyvalente zalen). Een dergelijke verzekering beschermt je tegen claims van derden die schade lijden ten gevolge van brand of ontploffing in publiek toegankelijke ruimte

Een arbeidsongevallenverzekering is verplicht wanneer je personeel in dienst hebt. Ze zorgt ervoor dat je werknemers vergoed worden voor de lichamelijke schade en de medische kosten veroorzaakt door een ongeval tijdens het werk en op weg naar en van het werk.

13. Gebruik van pesticiden

In de wetgeving wordt er een onderscheid gemaakt tussen gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Pesticiden worden gebruikt om ongewenste organismen te bestrijden. De term pesticide is een verzamelnaam voor gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Wat is het verschil?

- Gewasbeschermingsmiddelen beschermen gewassen tegen schadelijke organismen of bestrijden onkruid. Ze worden vooral in de landbouw gebruikt, maar ook in tuinen. Voorbeelden zijn herbiciden, fungiciden en insecticiden. Als professionele gebruikers gewasbeschermingsmiddelen willen aankopen en gebruiken hebben ze hiervoor een fytollicentie nodig.
- Biociden bestrijden eveneens schadelijke organismen, maar ze zijn niet strikt gerelateerd aan de landbouw. Voorbeelden zijn ontsmettingsmiddelen, muizengif, houtbeschermingsmiddelen en afweermiddelen. Er zijn heel wat biociden die gebruikt worden in de landbouw.

Net zoals gewasbeschermingsmiddelen moeten biociden verplicht een toelating krijgen alvorens ze op de Belgische markt verhandeld mogen worden.

Fytollicentie voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen

Een fytollicentie is een certificaat van de federale overheid dat aangeeft dat u als professionele gebruiker, distributeur of voorlichter op een correcte manier met gewasbeschermingsmiddelen kunt omgaan. De licentie is verplicht voor personen die:

- gewasbeschermingsmiddelen voor professioneel gebruik of toevoegingsstoffen aankopen, bewaren of gebruiken in het kader van hun beroepsactiviteiten;
- voorlichting geven over gewasbeschermingsmiddelen of toevoegingsstoffen;
- gewasbeschermingsmiddelen of toevoegingsstoffen verdelen of verkopen.

Een fytollicentie wordt enkel toegekend aan natuurlijke personen. Handelingen met gewasbeschermingsmiddelen voorbehouden aan personen met de nodige kennis, zodoende de risico's van deze middelen voor mens, dier en leefmilieu zoveel mogelijk te beperken.

Via de verplichte aanvullende opleiding blijven de professionele gebruikers, distributeurs en voorlichters op de hoogte van de evoluties omtrent gewasbescherming.

[Meer info](#)

Registratieplicht voor het gebruik van biociden

Een biocide kan ofwel bestemd zijn voor gebruik door het grote publiek, ofwel voor gebruik door professionelen. Sommige biociden zijn bestemd voor beide. Sommige biociden vormen zo'n groot risico dat het niet verantwoord is om ze beschikbaar te stellen voor het grote publiek. Deze biociden zijn ingedeeld in het gesloten circuit. Dit zijn biociden die een verhoogd risico inhouden voor de gebruiker. Ze zijn uitsluitend bestemd voor gebruikers die geregistreerd zijn bij de FOD Volksgezondheid. Bij de wetenschappelijke evaluaties werden deze biociden immers erkend als zeer giftig, giftig, kankerverwekkend, mutageen of waarvan het gebruik het dragen van persoonlijke beschermingsmiddelen vereist. Biociden waaraan minder risico's verbonden zijn en waarvoor het dragen van persoonlijke beschermingsmiddelen niet vereist is, zijn ingedeeld in het vrij circuit.

In België is elke gebruiker van biociden die opgenomen is in het gesloten circuit verplicht om zichzelf [online te registreren](#). Dit registratiesysteem laat de overheid toe om ervoor te zorgen en er zeker van te zijn dat de biociden van het gesloten circuit niet vrij te koop zijn op de Belgische markt. Het is overigens niet uitgesloten dat er professionele opleidingen worden opgelegd. Naast deze registratie dient de gebruiker jaarlijks tegen 31 december zijn statuut als geregistreerd gebruiker via het online registratiesysteem te bevestigen van.

Dankzij de registratiegegevens van alle gebruikers zal het bijvoorbeeld mogelijk zijn om de verkoop van producten uit het gesloten circuit per economische sector in kaart te brengen, of om de verkopers en de gebruikers te bereiken in het kader van sensibilisatieacties, gebruiksaanbevelingen, specifieke opleidingen, enz.

14. Bio-certificering

Als je als landbouwer de termen 'biologisch', 'ecologisch' of 'organisch' wenst te gebruiken ben je verplicht een erkend controleorganisme hiervan in kennis te stellen en je te laten controleren. Er is keuze uit verschillende controleorganismen bevoegd voor de controle op biologische landbouw en voeding:

- Certisys
- TÜV Nord Integra
- Quality Partner
- Control Union

[Bio zoekt Boer](#)

[Bioforum](#)

E. Financiële steun?

Steun aan investeringen en installaties in de land- en tuinbouwsector worden toegekend door het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF). Startende landbouwers kunnen bijvoorbeeld in aanmerking komen voor:

- een vestigingspremie
- rentetoelage
- een aanvullende waarborg.

Het VLIF wordt beheerd door de afdeling Ondernemen en Ontwikkelen van het Departement Landbouw en Visserij. Voor meer informatie over mogelijke steunmaatregelen kunt u contact opnemen met de bevoegde dienst.

[Meer info](#)

KMO-portefeuille: in sommige gevallen kun je ook steun krijgen voor je project via de [KMO portefeuille](#).

Grootste plannen om een (klein) landbouwbedrijf(je) te starten?

Het lezen van deze brochure heeft hopelijk een aantal vragen beantwoord maar wellicht zit je nog met andere. Het Steunpunt Korte Keten is er voor jou. We adviseren en begeleiden (startende) bedrijven die actief willen zijn in de korte keten. Benieuwd hoe we dit aanpakken? Surf vlug naar onze [website Steunpunt Korte Keten](#).

Deze brochure werd met de grootste zorg samengesteld (2021).

De wetgeving kan echter heel snel evolueren. Bij twijfel of vragen neem je best contact op met ons via ferm.steunpuntkorteketen@samenferm.be.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd of openbaar gemaakt worden in enige vorm of op enige wijze zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het [Steunpunt Korte Keten](#).